

ABSOLVENTSKÁ PRÁCE
ZÁKLADNÍ ŠKOLA, ŠKOLNÍ 24, BYSTRÉ 569 92
9. ROČNÍK

Impetigizující atopický ekzém
- seznámení s nemocí

Sabina Filipová

ŠKOLNÍ ROK 2021/2022

Prohlašuji, že jsem absolventkou práci vypracovala samostatně a všechny použité zdroje jsem řádně uvedla.

Děkuji za pomoc při zpracování tématu paní učitelce Mgr. Daniele Šílové a matce dítěte za poskytnutí všech potřebných informací a za fotodokumentaci.

V Hartmanicích dne 13. 5. 2022

1. Obsah

1. Obsah.....	1
2. Úvod.....	2
3. Atopický ekzém - teoretická část.....	3
3.1. Úvod.....	3
3.2. Prognóza onemocnění a prevalence.....	3
3.3. Příčiny atopického ekzému.....	3
3.4. Projevy nemoci a kde se nemoc objevuje.....	4
3.5. Léčba.....	4
3.6. Porovnání atopického ekzému s impetigizujícím.....	4
3.7. Obrázky.....	5
4. Denní rutina dítěte s atopickým ekzémem.....	6
5. Praktická část.....	8
5.1. Seznámení se s začínajícím projevem impetigizujícího atopického ekzému.....	8
5.2. Léčba a hospitalizace.....	8
5.3. Omezení ve stravě.....	10
5.4. Léčitel a pediatr se zaměřením na čínskou medicínu.....	11
5.5. Závěr.....	11
6. Obrázky.....	13
7. Zdroje.....	17

2. Úvod

Jako téma mé absolventské práce jsem si vybrala případ malého dítěte, kterému zjistili impetigizující atopický ekzém . Toto téma jsem si vybrala, protože tomuto onemocnění jsem byla velmi nablízku a viděla průběh toho, jak se to vyskytlo a léčilo. V teoretické části vám popíšu, co je atopický ekzém a jaký je jeho průběh a v některých případech i jeho vyléčení. Praktická část bude o samotném stavu dítěte, které prodělalo impetigizující atopický ekzém a následné vyléčení.

3. Atopický ekzém - teoretická část

3.1. Úvod

Atopický ekzém také zvaná jako atopická dermatitida, je chronické, svědivé kožní onemocnění. Lidé s tímto onemocněním mají sníženou kožní bariéru, zvýšené ztráty vody a tím i sníženou hydrataci a tendenci k suchosti pokožky. Díky tomu je kůže citlivá na spouštěcí faktory, jako jsou dráždivé látky a alergenů, které ekzém mohou zhoršit.

3.2. Prognóza onemocnění a prevalence

Atopickou dermatitidou trpí 15-30% dětí a 2-10% dospělé populace. Asi 80% případů se vyskytuje během prvních 5 let života, ale vysoký výskyt je už v prvním roce. Je to typické epizodické onemocnění (onemocnění, které doprovází hlavně psychika), kde se střídá zhoršení ekzému a období klidu, kdy ekzém se nezhoršuje. Atopický ekzém má opakovací průběh s tendencí postupného zlepšování v dospělosti. Prognóza (průběh onemocnění a jeho vyústění) ekzému je horší, pokud onemocnění se objeví v brzkém věku a u dětí současně trpících astmatem. Prevalence (počet pacientů s daným onemocněním) tohoto ekzému se více objevuje u dětí ve věku jednoho roku.

3.3. Příčiny atopického ekzému

Atopický ekzém nemá pouze jedinou příčinu, ale na jejím rozvoji se podílí genetické faktory, změna kožní bariéry, pomalá ztráta imunity, vliv životního prostředí. Provokující faktor, jako jsou dráždivé látky a alergenů, mohou ekzém zhoršit, ale nemohou ho vyvolat. Ekzém má genetickou složku, ale konkrétní genetická příčina nebyla zjištěna. Atopická dermatitida tvoří společně s alergií a astmatem, trojice atopických onemocnění, avšak ekzém není alergií, protože se mohou vyskytovat formy se současnou alergickou reakcí i bez ní. Alergická reakce při ekzému zvyšuje riziko rozvoje respiračních alergií, jako jsou pyly, roztoče, plísňe a zvířecí srst. Domácí zvířata a prach zvyšuje riziko atopického ekzému. Potravinové alergenů, nejčastěji kravské mléko nebo vaječná bílkovina jsou spojeny s ekzémem a mohou u citlivých pacientů ekzém zhoršit.

3.4. Projevy nemoci a kde se nemoc objevuje

Nesnesitelné svědění a rozškrabaná kůže je projev atopického ekzému. Svědění provází zejména období zhoršení nemoci, je intenzivní, zvyrazňuje se v teple a při nervozitě. Další projev ekzému je zvýšená suchost pokožky, svědění, zarudnutí, otokem a celkovým podrážděním kůže. Ve většině případech se ekzém vyskytuje v ohybové části těla, jako jsou zápěstí, loketní a kolenní jamky, dále taky obličej, krk a horní část hrudníku.

3.5. Léčba

Základní léčba spočívá v péči o pleť, jako je pravidelná hydratace pokožky. Různé léčby se odvíjí od závažnosti nemoci. **Mírná forma atopického ekzému** (projevující se pouze jako oblast se suchou pokožkou a nebo občasným svěděním, je možné i malé zarudnutí), léčí se slabými účinnými lokálními kortikosteroidy a také mastičkou. **Středně závažný atopický ekzém** se projevuje stejně, jak mírná forma ekzému akorát ve větším stádiu, léčí se mastičkami, kortikosteroidy střední závažnosti. **Těžká forma ekzému** postihuje rozsáhlé oblasti suché kůže, vyskytuje se neustálé svědění a zarudnutí, někdy oděrky, mokvání, popraskání pokožky a změny pigmentace, léčí se pomocí postupných kroků, které zahrnují silně účinné lokální kortikosteroidy, vlhké obklady, foto terapii (léčba světlem), popř. nějakou systémovou (léčba v celém těle, léky podávané krví) léčbu.

3.6. Porovnání atopického ekzému s impetigizujícím

Impetigizující atopický ekzém je hnisavé bakteriální onemocnění, které se prvotně objevuje jako neinfekční atopický ekzém. Příznaky začínají stejně jako u atopického ekzému, který narušil kožní kryt a způsobil tím průnik bakteriální infekce, mezi hlavní bakterie patří streptokoky stafylokoky.

3.7. Obrázky

Obrázek 1: Atopický ekzém na hrudi v pokročilém stádiu –mírná forma, ale začínající forma střední.

Autor : Neznámý

Obrázek 2: Vyskytnutí na tváři u dítěte-mírný průběh (vysušená pokožka a nebo časté svědění)- Mírná forma atopického ekzému. Autor : Neznámý

4. Denní rutina dítěte s atopickým ekzémem

■ I když rána v rodině nebývají tím nepohodovějším obdobím, neboť všichni spěchají, najděte si chvílku pro vaše nemocné dítě a zhodnoťte uplynulou noc. Je možné, že Vaše dítě téměř nezamhouřilo oči pro úporné svědění, pocit horkosti na kůži.

Tyto bezesné noci mohou vyvolávat denní ospalost, únavu, špatnou náladu nebo nedostatečné soustředění.

Mějte pro své dítě pochopení, neváhejte mu říci, že chápete jeho stav a že víte, že není snadné přestat se škrábat. ■

■ Toaletu je třeba provádět každý den. Dítě si opláchně obličej vlažnou vodou nebo prostředkem, který kůži obličje nedráždí. Vyhýbáme se potřísnění obličje zubní pastou.

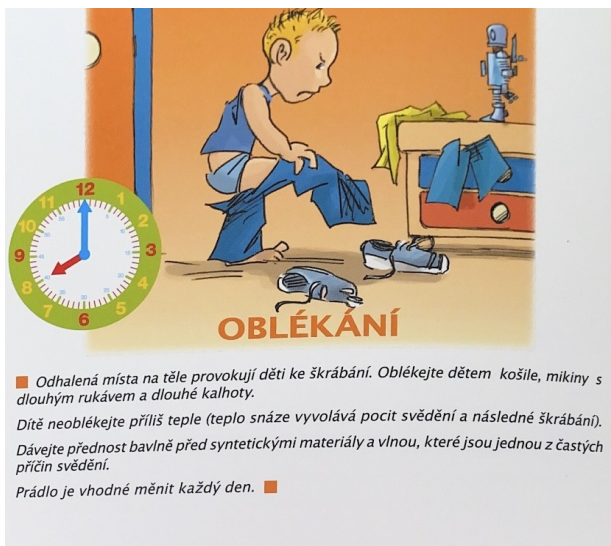
Výjimečně doporučujeme ranní sprchu. Ta musí být vlažná mezi 35°-36°C, neboť příliš teplá voda by mohla již tak citlivou pokožku dále podráždit.

Kůži lehce osušíme jemnými doteky ručníku bez tření.

A ihned nanášíme na obličej i celé tělo lékařem ordinovaný krém (zvláčňující prostředek). ■

Obrázek 3: Ukázka z příručky Hodiny Atopie

Obrázek 4: Ukázka z příručky Hodiny Atopie

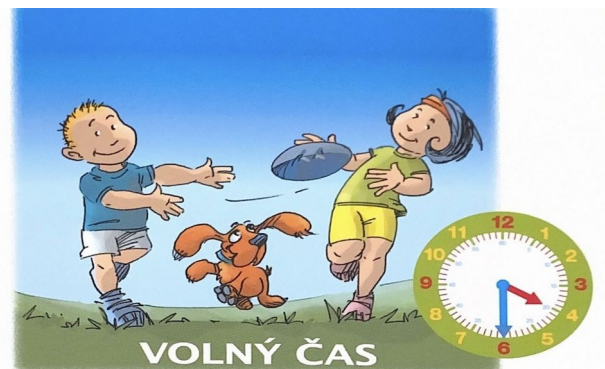

■ Odhalená místa na těle provokují děti ke škrábání. Oblékejte dětem košile, mikiny s dlouhým rukávem a dlouhé kalhoty.

Dítě neoblékejte příliš teple (teplo snáze vyvolává pocit svědění a následně škrábání).

Dávejte přednost bavlně před syntetickými materiály a vlnou, které jsou jednou z častých příčin svědění.

Prádlo je vhodné měnit každý den. ■

■ Věnujte mimořádnou pozornost tzv. pylové sezóně, zejména u zájmových činností, které se odehrávají venku.

Během dne děti nevystavujte přímému slunci. V létě se večer vyhýbejte používání prostředků proti komárům, které mohou dráždit citlivou pokožku. Pokud se ekzém nehorší při fyzicky nenáročném sportu, mějte po ruce náhradní oblečení, aby dítě nemuselo strávit zbytek dne ve vlhkém ošacení.

Uváznějte volte školní a mimoškolní činnosti dítěte, neboť práce s lepidly, barvami, hlinou, dřevem nebo kovy mohou vyvolat zhoršení ekzému. Nejlepší je dítěti vysvětlit, co může a co nemůže dělat a proč. ■

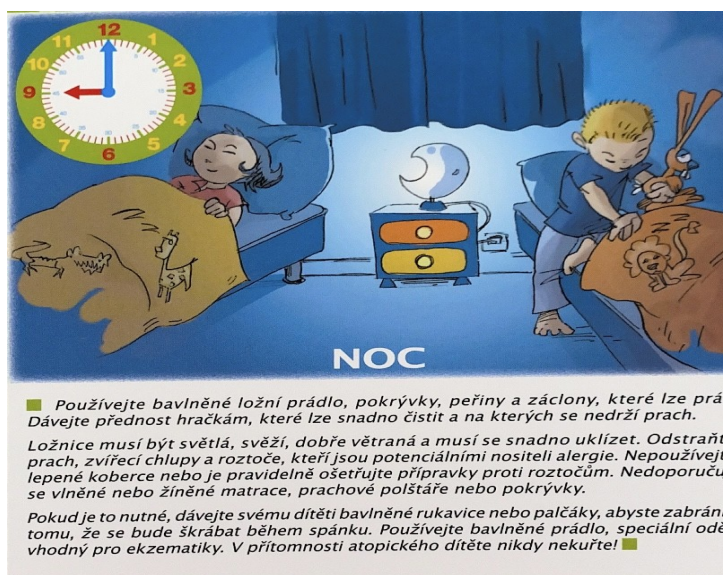
Obrázek 6: Ukázka z příručky Hodiny Atopie

Obrázek 5: Ukázka z příručky Hodiny Atopie

■ Večerní toaleta má tu výhodu, že může trvat déle a probíhat v klidu. Pokud dává Vaše dítě přednost koupeli, je vhodné ji provádět maximálně 3x týdně. Koupel musí být rychlá/ 10 minut/ a ne příliš horká. Nehty musí být krátké, aby se omezila poranění při škrábání. Vhodné je ke koupeli použít koupelový olej nebo velmi jemný mycí prostředek. Je třeba vyhnout se používání příliš hrubé žínky. Kůže po koupeli se jemně osuší a ihned se nanáší v tenké vrstvě hydratační krém, který předepsal lékař. Vhodné je zapojit do ošetření dítě, např. i formou hry. Udržujte pokožku ve stavu správné hydratace, a to i tehdy, kdy není podrážděná, předejdete tak vzplanutí ekzému. ■

Obrázek 7: Ukázka z příručky Hodiny Atopie

■ Používejte bavlněné ložní prádlo, pokrývky, peřiny a záclony, které lze prát. Dávejte přednost hračkám, které lze snadno čistit a na kterých se nadržuje prach. Ložnice musí být světlá, svěží, dobře větraná a musí se snadno uklízet. Odstraňte prach, zvířecí chlupy a roztoče, kteří jsou potenciálními nositeli alergie. Nepoužívejte lepené koberce nebo je pravidelně ošetřujte přípravky proti roztočům. Nedoporučujeme vlněné nebo žíněné matrace, prachové polštáře nebo pokrývky. Pokud je to nutné, dávejte svému dítěti bavlněné rukavice nebo palčáky, abyste zabránili tomu, že se bude škrábat během spánku. Používejte bavlněné prádlo, speciální oděv vhodný pro ekzematiky. V přítomnosti atopického dítěte nikdy nekuřte! ■

Obrázek 8: Ukázka z příručky Hodiny Atopie

5. Praktická část

5.1. Seznámení se s začínajícím projevem impetigizujícího atopického ekzému

V praktické části budu popisovat průběh a léčbu impetigizujícího (mokvajícího) atopického ekzému v kojeneckém věku.

Vše začalo ve 3. měsících. Dítěti se objevila krev s hleny ve stolici, při kojení bylo neklidné, plačtivé a mělo váhový úbytek. Po konzultaci s pediatrem bylo dítě odesláno k hospitalizaci.

V nemocnici se provedly veškeré laboratorní vyšetření (základní odběry krve včetně odběru krve na alergii bílkoviny kravského mléka, udělaly se stěry, výtěry k vyloučení infekce, pozoroval se celkový stav dítěte a kontrolovalo se množství vypitého mateřského mléka. Všechna laboratorní vyšetření vyšla v pořádku a dítě bylo propuštěno na pozorování do domácí péče s tím, že matka musela kontrolovat každou stolicí a dítě vážit před a po kojení, aby se vědělo kolik mateřského mléka dítě vypilo.

Dítě muselo vypít dostatečné množství mateřského mléka, aby ho matka nemusela dokrmovat umělým mlékem, v jejich případě Nutrilonem HA (hypoalergenní), které se používá u dětí, u nichž se v rodině vyskytuje jakákoliv alergie.

Pro přibývání bylo důležité noční kojení a dítě k prsu přikládat každé 3 hodiny. Po 3. měsíční pauze se u dítěte v 6. měsících objevila ve stolici opět krev s hleny, malý mokvající flíček na tváři a znovu byl zjištěný váhový úbytek. Pediatr poslal dítě k vyšetření na kožní ambulanci do Dětské fakultní nemocnice v Brně, kde lékaři diagnostikovali impetigizující atopický ekzém.

5.2. Léčba a hospitalizace

Léčba impetigizujícího atopického ekzému zpočátku spočívala v pravidelném užívání mastí v kombinaci Antibioticko-kortikoidních mastí (např. Framykoin, Lokoid) a Antimykotických mastí (mast na mykózu-*kvaskinky* na těle, Imazol krém). Aplikace mastí na mokvavá ložiska neměla vždy kladný výsledek, ekzém se podařilo na 2 dny zahojit, ale po dvou dnech ekzém začal být opět mokvavý. Na mokvavá ložiska lékaři předepsali Methylenovou modř, která měla za úkol mokvavá ložiska zklidnit a vysušit. Nejprve se vždy aplikovala na ložiska Methylenová modř a po zaschnutí

se nanášela vrstva Antibioticko-kortikoidních mastí spolu s Antimykotickou. Methylenová modř se nepoužívala na celé tělo, ale pouze na místa, která byla mokvavá (jednalo se hlavně o oblast obličeje a ruk). Na ekzém, který nebyl mokvavý se dávala pouze Antimykotická mast.

Dále bylo doporučeno, dítě koupat pouze 2 dny v týdnu, aby se kůže moc nevysušovala. Dítě se koupalo v připraveném odvaru, který obsahoval odvar z dubové kůry, řepíku lékařského, heřmánku, olivového nebo slunečnicového oleje a Hypermanganu (fialový roztok k dezinfekci- , který musel být velmi světle růžový, aby dítě se v roztoku mohlo koupat) .

Oleje byly používány ke zvláčení vysušené kůže, bylinky k podpoře hojení ekzému. Hypermangan musel být používán v malé koncentraci, aby se kůže dítěte nespálila. Používal se k vysušení mokvajících ložisek.

Kontroly na kožní ambulanci byly vždy po 2 týdnech, jelikož se nedařilo ekzém zaléčit doma , muselo být dítě znovu hospitalizované.

Během hospitalizace byly dítěti odebrány vzorky krve např. na různé alergie. Dítě se mazalo 3x denně a koupalo se 1x týdně. Každý den byl ekzém vyhodnocený a zkoušely se různé kombinace mastí, než se přišlo na správnou kombinaci. Nejprve se dítěti aplikovala Methylenová modř, pak masti a nakonec se dítě navléklo do coverflexu (hadicový obvaz, který se zejména dával na ruce). Toto se dělalo každý den. Po zahojení vysušeného ekzému a залéčení mokvajících ložisek lékaři dítěti nasadily PROTOPIC (imunomodulans- je lék, který se nasazuje v případě, že nezabírá klasická léčba kortikoidy a antibiotiky). Matka musela podepsat souhlas o použití této masti, jelikož se mast mohla používat až od 2 let a dítě mělo 9 měsíců. Dítě se po aplikaci tohoto léku začalo více škrabat, než když mělo samotný ekzém. Bylo to kvůli tomu, že kůže po aplikaci mohla štípat. Po nasazení této masti byla matka s dítětem propuštěna domů. Dítě nesmělo být v kontaktu s člověkem, který měl opar, nesmělo být vystaveno slunci a muselo nosit brýle. Za necelé 3 dny se ekzém znovu zhoršil a léčba musela být vysazená.

5.3. Omezení ve stravě

Strava dítěte byla bezmléčná a bezvaječná. Matka postupně zjišťovala jednotlivě u každých surovin, zda se u dítěte projeví alergická reakce v podobě zhoršení atopického ekzému, nebo výskytu krve s hleny ve stolici. Dále si na internetu a v knihách vyhledala potraviny zhoršující ekzém, které dítěti vůbec nedávala. Máslo dítě používalo margarín, Alsan.

Jídelníček dítěte byl opravdu hodně omezený. Dietu mělo dítě velmi přísnou, protože ostatní potraviny netolerovalo. Zhoršoval se mu atopický ekzém a ve stolici se vyskytovala krev s hleny. Z ovoce dítě mohlo banán, jablko, hrušku, borůvky. Z kořenové zeleniny pouze mrkev, dále okurku, papriku, cuketu, dýni, červenou řepu. Jako přílohu matka používala brambor, rýži, kus kus nebo bulgur. Maso používala jehněčí, králičí, kuřecí, krutí nebo vepřové. Hovězí maso dítě nemohlo, protože je z krávy a dítě mělo alergii na bílkovinu kravského mléka.

Na bramborovou kaši matka používala speciální mléko Neocate, které bylo na lékařský předpis. V nemocnici dělali dítěti zátěžový test s mlékem, na které bylo dítě alergické, aby zjistila zda dítě se škrábe nebo má jiné náznaky alergie.

5.4. Léčitel a pediatr se zaměřením na čínskou medicínu

Po dlouhodobém navštěvování lékařů s impetigizujícím atopickým ekzémem, rodiče dítěte neviděli žádné zlepšení, proto se rozhodli jít cestou za léčitelem a lékařem čínské medicíny.

Léčitel dítě léčil přes energii, ze začátku ho navštěvovali 4 dny v týdnu. Po uplynutí jednoho týdne bylo na dítěti vidět značné zlepšení. Po dvou týdnech bylo dítě bez jakýkoliv náznaků ekzému. Poté stačila návštěva u léčitele pouze 1 až 2 krát do týdne. Z celého impetigizujícího atopického ekzému po celém těle mu zbyly ložiska na paži a bradě. Byla to problémová místa na rychlé vy-léčení, protože si dítě dřelo bradu o různé bundy, svetr a další jiné věci.

I když se dítě stále léčilo u léčitele, rodiče vyhledali dětského pediatra, který navíc vyřizoval čínskou medicínu, kterou převzal po svém otci. První návštěvu si lékař dítě vyšetřil a pomocí elektrické akupunktury dítěti nasvítil body na kůži. U tohohle vyšetření muselo být dítě v naprostém klidu a nesmělo se hýbat. Na ložiska předepsal silný jód, aby se ložiska vypálila a vysušila.

Tento způsob léčby byl pro rodiče velmi náročný hlavně po psychické stránce, protože dítě u toho plakalo a pánilo ho to.

Jód ze začátku fungoval, ale po třech dnech to znovu přestalo fungovat a ložiska začala mokvat. Po týdnu jeli na kontrolu, kdy znovu nasvítili body a k jódu dal mast ze síry, kterou míchájí pouze ve FN dětské v Brně. Aplikovali jód, až se ložiska zatáhla po 2-3 dnech, tak dávali mast a překrývali ji gázou a fixovali náplastí. Ložiska rodiče ošetřovali 2-3 krát denně a po 10 dnech se ložiska podařilo úplně zahojit.

Rodiče dítěte měli strach, že dítěti zůstanou jizvy na obličejí po impetigizujícím atopickém ekzému, ale ložiska se zahojila tak, že dítě je úplně bez jizev a není poznat, že mělo ekzém.

5.5. Závěr

Dítě s impetigizujícím atopickým ekzémem se vyléčilo a nemá žádná ložiska ekzému. Dieta, o které jsem se zmiňovala, trvala do druhého roku dítěte, poté matka postupně zkoušela, zda se dítě začne škrábat či mít příznaky ekzému po potravinách, na které bylo alergické (doporučení lékařů).

Téma mé absolventské práce se mi zpracovávalo dobře. Při psaní mé práce jsem měla problémy správně napsat a vložit do textu cizí názvy a pojmy, které se opravdu objevovaly všude. Práci jsem si rozvrhla na celý rok, určitě mi to vyhovovalo. Toto téma mě bavilo, i když některé obrázky nebyly moc hezké. Vybrala jsem si ji také proto, protože jdu studovat na zdravotní školu, na které se mi to bude hodit, ale hlavně jsem chtěla o tomto tématu psát, protože spousta lidí tímhle trpí a možná i někomu pomůžu, když popisuji impetigizující atopický ekzém u dítěte.

6. Obrázky

Obrázek 10: Začátek mokvajícího ekzému

Foto: Matka dítěte

Obrázek 9: Rozškrábané ložisko

impetigizujícího ekzému Foto: Matka dítěte

Obrázek 12: Ložisko ekzému na bradě Foto: Matka dítěte

Obrázek 11: Dítě natřené

Methylenovou modří a také hospitalizované v nemocnici

Foto: Matka dítěte

Obrázek 14: Vysušené ložisko na tváři Foto: Matka dítěte

Obrázek 13: Ložisko na loktu Foto: Matka dítěte

Obrázek 15: Mokvající krvavé ložisko Foto: Matka dítěte

Obrázek 16: Celá ruka mokmavá, kousek zaschlé Methylenové modři Foto: Matka dítěte

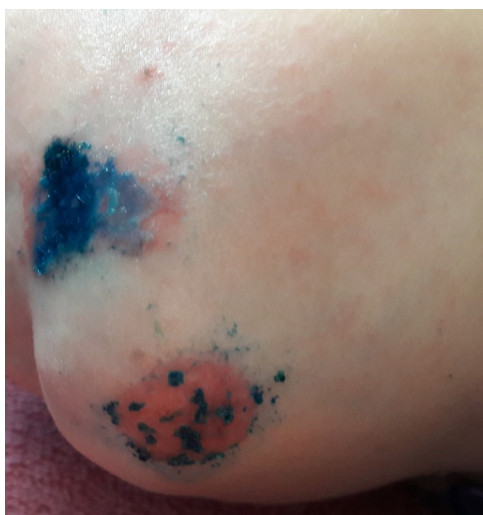
Obrázek 17: Rozlezlý ekzém po celém těle

Foto: Matka dítěte

Obrázek 18: Rozlezlý ekzém na zádech

Foto: Matka dítěte

Obrázek 19: Mokravní ložisko s Methylenovou modří

Foto: Matka dítěte

Obrázek 20: Další mokravné ložisko

Foto: Matka dítěte

*Obrázek 21: Další foto nohy s ekzémem Foto:
Matka dítěte*

*Obrázek 22: Ekzém na
noze , namazaný
jednou z mastí , které
dítě používalo Foto:
Matka dítěte*

*Obrázek 23: Začínající hojící ekzém na
bradě Foto: Matka dítěte*

*Obrázek 24: Porovnání ekzému,
kdy ekzém začínal a jak to vy
padalo v průběhu léčeni Foto:
Matka dítěte*

7. Zdroje

[1] HAŠEK, Jan. Péče o pacienta s atopickou dermatitidou – doplnění doporučeného postupu ČLnK. Praktické lékárenství [online]. 2014 [cit. 2022-05-13]. Dostupné z: <https://www.praktickelekarenstvi.cz/pdfs/lek/2014/02/03.pdf>

[2] Atopický ekzém. In: *Wikiskripta* [online]. Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2022-05-13]. Dostupné z: https://www.wikiskripta.eu/w/Atopick%C3%BD_ekz%C3%A9m

[3] Atopický ekzém: Homeopatie. <https://www.lecbahomeopaticky.cz/rady/atopickyekzem/> [online]. 2017 [cit. 2022-05-13].

[4] BUČKOVÁ, Alena. Hodiny Atopie. Příručka. Škola atopie Brno, Dětské kožní oddělení 1. DIK., FN Brno.